

ВИНАРСКО-ЗЕМЛЕДѢЛЧЕСКИ ВѢСТНИКЪ

Редактира се отъ редакционно-административния комитетъ, състоящъ отъ: Хр. С. Георгиевъ, Д. Торомановъ, А. Гечевъ, К. Илиевъ, М. Чукчуковъ, К. Малковъ и Д. Гюлеметовъ.

„Винарско-Земледѣлчески Вѣстникъ“ излиза два пжти въ мѣсеца: на 1 и 15 ч.

Годишната му цѣна за България е 4 л., за въ странство — 5.

Всичко, що се отнася до вѣстника, се испраща до редакцията въ гр. Плѣвень.

Необнародвани ржкописи, по желанието на авторитѣ имъ се връщатъ съ неплатени писма.

За обявления на 4 стр. се плаща по 30 ст. на редъ, смѣтани въ гармондъ.

 На всичкитѣ ученици се отстъпа за 3 лева годишно.

СЪДЪРЖАНИЕ: 1) Партийтѣ и кредитнитѣ учрѣждения у насъ; 2) Какъ да се постъпи съ тазгодишното грозде и мѣстъ; 3) Нашитѣ полвни птици; 4) Умряние на листата при лози нападижти отъ листна краста; 5) Вегетинарни распорѣждания; 6) Отговоръ; 7) Обявления.

Партийтѣ и кредитнитѣ учрѣждения у насъ.

арата е едничкото сръдство, което развѣрзва ржцѣтѣ на търговеца, земледѣлца, занаятчията; тя е достъта, който потиква извѣстенъ народъ къмъ благосъстояние и напръдѣкъ въ културно отношение, тя е, която прави всѣкой челоуѣкъ да бжде весель, бодъръ, прѣдприемчивъ и кадърень за всѣка работа, тя е най-сетнѣ мѣрквата, която дава най-вѣренъ прѣгледъ за напръдѣка на единъ народъ. Това, вѣрвамъ, е извѣстно на всѣки единъ членъ отъ каквото и да било общество, а да не бждж голословенъ прѣдъ четцитѣ на Вин.-Землед. вѣстникъ ще дамъ нѣкой примѣри, които ще потвърдятъ горното. Менъ сж извѣстни десетки личности, които сж пращани по специализация въ странство: едни по шивачеството, други по табаклъка, трети по други нѣкой занаяти и, слѣдъ като сж се завръщали съ пълни практически и теоретически познания по специалността си, сж кръстосвали краката пакъ на старата поствилка, работятъ занаята си тѣкмо по сжщий начинъ, както и и по-прѣди, само за това, защото нѣматъ нуждитѣ сръдства да поразширятъ своитѣ заведения и да се снабдятъ съ потребнитѣ инструменти. Воспитаницитѣ отъ Държавнитѣ Земледѣлчески училища отиватъ да тровятъ младитѣ си души съ прахътъ въ училищата сръщу ничтожно възнаграждение, благодарение на обстоятелството, че нѣма отъ гдѣ да си доставятъ нуждитѣ сръдства*) да заредятъ свой стопанства, които отъ начало ще ги възнаграждаватъ, ако не по-добрѣ, поне въ такъвъ разшѣръ, като въ училищата.

Грънчарчетата, които отъ есенесъ до тази пролѣтъ проглушихж Плѣвена съ своитѣ идеални стремления — сега не се чуватъ нигдѣ никакви, па даже сж се оплаквали нѣкъдѣ, че ще напустятъ работницата си само за това, защото нѣматъ пари . . . Съ пари всичко, безъ тѣхъ нищо! Това ще чуете и отъ най-прилѣжния работникъ, и отъ най-последний пияница и уличень челоуѣкъ. Пари! Отъ гдѣ? Както сж подведени днесъ за-днесъ нашитѣ кредитни учрѣждения и както си туржатъ кракъ едно на друго освѣтъ да пожелаж на вуждающитѣ се да напръжатъ закопанитѣ богатства на Османъ паша, които ще об-

лагодѣтелствуватъ добритѣ работници, а ще завлѣкхтъ по скоро въ гроба пияницитѣ. Обаче, да напустнешъ иглата си, шилото си или колелото, да отидешъ да се скиташъ, да търсишъ това, което е въ земята, а да си напустнешъ залага ще каже да лудувашъ; това можтъ да направятъ само онѣзи, които искатъ да хвърлятъ и което иматъ безразборно въ ржцѣтѣ на прилѣжнитѣ работници.

Така или инакъ, работата е тука, че всички подготвени сили и свободни ржцѣ попадатъ слѣдъ свършванието си въ масса, която не бди надъ тѣхъ, която вмѣсто да ги освѣтлява — тика ги въ тъмнината до като най-сѣтне отъ нѣмай къдѣ — за парче хлѣбъ попадатъ въ езукскитѣ ржцѣ на нѣкой старъ майсторъ, висшитѣ идеяли на когото сж да направи всичко възможно само и само да смжне отъ една овца двѣ кожи. Съ течение на врѣмето изъ главата на такива нещастници исхвъркватъ всѣкакви искусства и можщества, до като най-сѣтне имъ зачлжстей мозака и главата имъ задебелей или съ други думи казано до като се приравни постепенно къмъ общата масса па си развиятъ пояса и ето ти нещастници, които създаватъ неприятности на властующитѣ кржгове, които ужъ да имъ направятъ добро прибиратъ ги къмъ своята партия, възлагатъ имъ деликатни длжжности, които не сж по силитѣ имъ, вслѣдствие на което омацватъ и окалватъ всичко благородно и идейно.

Па сѣднали ржководителитѣ на извѣстни партии и се чудятъ защо ли стана това така?, иначе се проектираше! Скоро да се уравни една грѣшка, разбира се, съ друга; до като да оправи едната ето че се създали стотина други па иди, че назначавай водителъ, който ще е въ състояние да оправи боклудитѣ на хиледи некъдървици. Не. Всичко е на халостъ и всичко ще върви по този каленъ пжтъ до тогазъ, до когато занаятчията не си сѣдне въ дюкяна, търговеца — въ магазинята, земледѣлца — на полето, а изпълнителя на законитѣ, и ржководителя на правителственитѣ распорѣждания да бжде челоуѣкъ прѣди всичко честенъ, идеяленъ и съ пълна подготовка въ своето прѣдзначение. Какво ще каже това. Единъ добъръ майсторъ, който съ благи надѣжди подига и спуска сѣчивото си съ намѣрение че ще създаде сръдства за прѣпитанието на домжтъ си го извлече изъ дюкяна му нѣкой неговъ роднина, или приятель и го постави на изборното мѣсто, гдѣто по прѣди е устроена работа чрѣзъ редовни или насилни агитаций да го избержатъ за членъ на нѣкой постоянна коммисия или за въ друго нѣкое учрѣждение. Увѣрени бждете, че подобни майстори и занаятчий не сж нищо друго освѣтъ ма-

*) Отъ части влияе и програмата на тѣзи училища.

ши (дилафъ) на пѣкой злонамѣрени хора, които се ползватъ отъ тѣхната добрина ли да кажеме или отъ тѣхната неравностъ, че си плѣтатъ кошницата както искатъ, а сѣтне за благодарностъ го натирватъ, като му се извиняватъ, че по-прѣди, незнаеме какъ, народа Ви обичаше, обаче сега по неизвѣстни причини ето че обикнали оногоя. Той си поистрие челото, срамъ го да мине изъ главнитѣ улици покрай еснафа си ами изъ задната врата влѣзе въ дюкяна си па се токо чуди като какъ стана така, че не го избрали, а незнае горкия, че той не е билъ и избранъ по народна обичъ, а отъ желание на нѣкое влиятелно лице само. Такъвъ единъ человекъ, освѣнъ, че не е изпълнилъ своето прѣдзначение като изборно лице въ съотвѣтствующето учреждение, ами е и попречилъ на поведенитѣ работи отъ страна на правителството. Такъвъ человекъ нѣма вече мира да сѣдне въ работилницата си да се захване за чука; той распилява дни и срѣдства дано да го прѣизбератъ, до като най-сѣтне му лепнатъ червенъ металъ на дюкяна. Ето Ви още едно нещастно сѣмейство, а такива сж съ стотини въ всѣкой окръгъ.

Ржководителитѣ на извѣстни партии въ насъ, които сж причина на подобни нѣщастия, увѣрени бждете, че тѣ никогажъ немогатъ да изпълнятъ въ точъ своята программа, вслѣдствие отъ което изгубватъ авторитетността си прѣдъ истинското общество, когато тѣ не сж въ нищо виновати

Азъ се отдалѣчихъ твърдѣ много отъ въпроса по това бѣше необходимо за да освѣтля читателитѣ върху неволний партизански развратъ, който се всѣва мѣжду членовѣтѣ на нашето общество, който развратъ пѣкъ твърдѣ много влияе върху благоденствието и напръдка на народната маса.

Сега да видиме какъ влияние иматъ партизанскитѣ страсти върху вървежа на нѣкой кредитни учреждения въ насъ.

(Слѣдва).

Какъ да се постѣпи съ тазгодишното грозде и мѣстъ.

(сжщевременно отговоръ на Танасъ Дончевъ отъ Горна-Орѣховица.)

До прѣди нѣколко години нашитѣ лозя бѣхъ въ реда на ушасливенитѣ. Въ тѣхъ редко се заблѣзвахъ болести, освѣнъ тази която се нарича отъ нашитѣ лозари „Мана“, (причиняюща се отъ природни ненормални явления, като напр. отъ валение дѣждъ при едновременно грѣние на слънце и пр.).

Въ тѣзи години нашитѣ винари прѣкарвахъ лесно тѣй като гроздето постоянно бѣше добро за правение на вино. Ако гроздето бѣше въ подобни години малко, то даваше много силни трайни вина, за които нашитѣ винари си спомнятъ съ охота и расправятъ за тѣхъ цѣли анегдоти. Малко раждахъ лозята и тогава (когато бѣхъ още здрави), само по причина на истощаване - слѣдъ 2—3 добри години.

Въ тѣзи блажени врѣмена се получаваше добро и срѣдно вино въ изобилнитѣ години, защото лозитѣ се развивахъ на врѣме, тѣй като дървесината и пжжитѣ уздрѣвахъ всѣкога добрѣ. Понеже нѣмаше болести, то листата, които образуватъ захарта, оставахъ всички здрави и помагахъ за врѣменното уздрѣване на гроздето. Не добри вина въ изобилнитѣ години приготвлявахъ само съвсѣмъ невежитѣ и много лакомитѣ лозари. Причината е, че тѣзи лозари и невежи винари не правяхъ разлика мѣжду сжщинското уздрѣло грозде и зеленитѣ прегроздници (ягориди), което отъ раното крѣшение се раждаше въ голѣмо изобилие. Като исклучимъ тѣзи случаи, у насъ винарството отиваше все по-добрѣ, което нѣщо зависяше главно отъ гроздето, а не отъ

винаритѣ. Тамъ гдѣто има добро, ароматично на врѣме уздрѣло грозде, работата на винаря е по-малка, защото всѣгдѣ е извѣстно, че „гроздето прави виното“.

Обаче отъ нѣколко години насамъ българскитѣ лозя не останахъ свободни отъ никоя болестъ, която владѣе изъ лозята на другитѣ европейски държави. Вслѣдствие на това ний неможемъ да имаме нито една добра лозарска година, тѣй както нѣма и въ другитѣ европейски държави съ болни лозя. Ако гроздето е въ изобилие, то щѣ остане зелено, тѣй като отъ разнитѣ болести лозята неможе да се развие нормално. Вънъ отъ това, тя се напада редовно отъ владѣющитѣ болести, които, като намаляватъ листата и др., припятствуватъ на гроздето да доздрѣе, а по този начинъ то дава долно-не трайно вино. Ако гроздето пѣкъ е малко, което се случавало било отъ истощаване, било отъ болести по лозята, то пакъ гроздето остава полупрѣдено, като дава вино за оцетъ, но не и за пиение. Не бѣ достатъчно само горното, а трѣбваше да се яви въ много усиленъ размѣръ и болестта *пероноспора*, която ето вече двѣ години, докарва реколтата отъ лозята до нула. Миналата година повечето лозя бѣхъ напустнати и нѣмаше грозде за ѣденіе. Тази година се случавало пакъ сжщото. Въ нѣкой лозя (тази година) се завърза малко грозде, което наскоро започна пакъ да се губи, вслѣдствие нападанието на горната болестъ. Ако обиколите лозята изъ Руссенскій, Търновскій, Севлиево и мн. др. окръзи, то просто ще ви дожалѣе, като видите, какъ висятъ гроздетата по съвсемъ оголенитѣ прѣчки, които изглеждатъ, като че се намиратъ въ края на Октомврий.

Такова грозде, ако би да не изгори отъ слънцето и болестта, нѣма да уздрѣе добрѣ подъ никой начинъ. Направили се отъ него вино безъ никакво искусство, то не ще се получи освѣнъ кисела крушева чорба, съ тази разлика, че крушевата чорба е трайна и безъ пари-евтена, а гроздовата, която на лозаря ще струва най-малко 20—30 ст. литъра, ще бжде не трайна и безвкусна. Ето по кои причини: 1) Лозарството у насъ ще назадничи, 2) винарството ще се напустне отъ много винари, които незнайтъ какъ да работятъ въ такива години и 3) фабрикацията на фалшивитѣ вина ще напръдне. По сжщитѣ причини ний отдаваме право на винаритѣ, (които незнайтъ какъ трѣбва да се работи, а се интересуватъ), за гдѣто запитватъ по това, толкосъ певече, като знаемъ, че у насъ ржководства по това липсватъ.

При всичко, че този въпросъ сме разгледали по рано въ списанието си (бр. 14, год. I) ний пакъ съ готовностъ ще кажемъ още нѣколко думи за опжтвание на заинтересованитѣ винари.

Тази годишното грозде ще бжде: 1) малко, та ще се получи и малко вино, 2) ще остане зелено-съ малко захаръ и много киселина и 3) то ще бжде придружено съ сухи и тукъ тамъ изгнили зърна. За да получимъ отъ подобно грозде здраво, трайно вино и въ по голѣмо количество, то трѣбва да се работи по долуизложенитѣ кратки наставления.

Беридбата тази година трѣбва да не почва по рано отъ края на м. Септемврий, къмъ началото на Октомврий. Когато беремъ, трѣбва да внимаваме, щото всички сухи и

гнили части - зърна и пр. да бждатъ отмахнати. Набраното грозде ще се носи до избата безъ прѣдварително мачкание. Сждоветъ за бранѣе и носение трѣбва да бждатъ чисти.

Прѣди смачкването гроздето трѣбва да се урони - да му се отмахнатъ чепките, тогава вече се смачква. Ако отъ това грозде ще пригответме бѣло вино, тогава го истакваме (прѣпечаваме, прѣссуваме) моментално; ако ли ще правимъ черно вино, то нахвъртваме кашата въ приготвената за връние каца, или бѣчва съ врата.

Прѣди още да заври мжстѣта, вземаме отъ нея една частъ и примѣрваме: 1) Каква е температурата на общата каша, или на мжстѣта и 2) колко захаръ съдържа послѣдната. Тѣзи данни сж необходими за винаря, защото ако температурата е ниска, той трѣбва да ѝ повдигне чрѣзъ нагрѣване на една частъ отъ мжстѣта; а ако захарта е малко той трѣбва да ѝ увеличи чрѣзъ прибавяние на захаръ. Безъ първата работа виното ще ври бавно и дълго, което е въ голѣмъ ущърбъ на самото вино. Ако пѣкъ остави мжстѣта съ малкъ (нискъ) процентъ захаръ, тогава тя ще даде слабо, безвкусно и нетрайно вино.

За да почне бързо връние и да прѣври въ късо врѣме мжстѣта трѣбва да бжде получена отъ грозде брано въ топло врѣме, или да се постави въ топло помещение. За бързо завирание се изисква температура най-малко 20°C — за въ началото, послѣ тя сама ще се покачи още и така ще прѣвърши врънието за скоро. Затоплянието на мжстѣта може да стане въ обикновенъ казанъ, като се нагорещява една частъ до възвирание и се разбърква съ другата. Въобщо тази работа може всѣки винарь да извърши тѣй, както намѣри за добръ.

Увеличаванието на захарта е, за тази година, една отъ необходимитѣ работи. Прибавената захаръ ще служи да подобри - ублагороди мжстѣта, а съ това и бждещето вино. Тази манипулация се прѣдприема отъ всичкитѣ винари изъ Европа още отъ 1880 година, когато е била изучена отъ Француский химикъ — министеръ *Шапталъ*. Тази метода прѣдвижда намаляване и на киселината, като е извѣстна въ винарскый съвѣтъ подъ името шаптелизиране - на името на изобретателя ѝ.

Ний обаче съ нашето грозде ще постъпимъ другоаче, така щото киселина нѣма да намаляваме.

За да получимъ добро вино отъ гроздето си, то трѣбва да даде мжстъ най-малко съ 20 — 22% (процента на стотѣхъ) захаръ, но мѣрени съ Клостернайбургскый - Бабовий захарометръ. Ако нашата мжстъ нема толкова %, тогава трѣбва да ѝ се прибави съ купена захаръ. Опредѣлението на захарта, която трѣбва да се прибави е лесно, като се постъпва така: отакаме малко мжстъ, прѣпечаваме ѝ чрѣзъ едно платно, филтрова книга и пр., вливаме въ цилиндърчето, гдѣто ще мѣримъ ѝ, като отлѣемъ (отстранимъ) пѣната, спускаме тукъ захаромѣтърчето. Ако това потѣне само до дѣлѣнието, гдѣто пише 16 или 18, то показва, че мжстѣта има 16 — 18% захаръ.

Намъ ни трѣбва 20 или 22%, значи ще трѣбва да прибавимъ още 2 — 4%. Захарта, която има гроздето е по слаба, така щото отъ купената захаръ би трѣбвало да прибавимъ по-малко, но на това ний не ще обръщаме вни-

мание. Ще споменемъ само, че 100 к. гр. захаръ въ гроздето е равна на 95 к. гр. трѣстена, или цвѣклова, така щото, ако нѣкой винарь работи въ по-голѣмо размѣръ, може вмѣсто 100 части да взема само 95.

Намѣренитѣ килограми захаръ се прибаватъ въ мжстѣта чрѣзъ растопяване, което става като се вземе една частъ отъ мжстѣта загрѣва се въ казана и, като се стопли, пуца се вътрѣ захарта, която се бърка до растопяване, подиръ което се влива въ другата. Така се постъпва при бѣлитѣ вина. При червенитѣ захарта може да се прибави направо въ пращинитѣ, само иска да се поначукатъ едритѣ буци. Тукъ се изисква въ такъвъ случай и разбъркване, което става най-добръ чрѣзъ оттакание отъ долѣ и вливание горѣ на извѣстна частъ мжстъ. Впрочемъ тѣзи операция е полезна и за самото вино, тѣй като съ това то се раздухва и прѣвтира по бързо.

Слѣдъ 8 — 10 дена виното ще прѣври и трѣбва да се отдѣли отъ пращинитѣ. Ще забѣлѣжимъ, че ако виното ври въ обикновенни открити каци, тогава трѣбва да се варди, щото пращинитѣ да не исплуватъ и засъхватъ отгорѣ на бѣчвата. Това се отбѣгва, като се разбъркватъ - натѣпкватъ 2 — 3 пжти на день и толкова пжти на нощъ. Подобръ е, ако си направимъ на кацата едно надупчено (макаръ отъ чамови дѣски) дъно и го закрѣнимъ чрѣзъ клинове или затикване о грѣдата (тавана), тѣй щото да задържи пращинитѣ все натопени подъ мжстѣта. Бѣचितѣ съ бѣлитѣ вина се оставятъ малко празни при пжлненнето, туря имъ се на враната една трѣба прѣкривенна и натопена въ варлева вода, та да ври виното чрѣзъ нея. Щомъ прѣстане бѣканието, тогава бѣчвата се долива до горѣ и се затуля още за малко врѣме съ едно торбичица пѣсъкъ - до като прѣври съвършено. Така ще се постъпи съ мжстѣта и гроздето за получавание на добро, силно натурално вино.

Прѣдъ видѣ, че гроздето е малко то виното ще бжде тоже малко и скѣпо. За да може лозаря да си произвади разнескитѣ отъ обработванието, той трѣбва да продаде това вино, а за себѣ си да приготви друго отъ пращинитѣ извѣстно подъ името *петно* или *полвинъ вино*. Какъ става приготвлението на подобно вино, е говорено въ Винарскый вѣстникъ брой 13 година II, поради което тукъ ще кажемъ само нѣкои кратки извлечения. Ронканието и при получаванието на бѣли вина се прѣпорѣчва съ цѣлъ за петиотизиране. Нѣмали да се прѣдприема такова, тогава ронканието се испуца.

За приготвлението на *домашно вино* или *петно*, се постъпва така: Измѣрваме получената отъ гроздето мжстъ и приготвяме сжщо такова количество вода съ захаръ, съ която заливате пращинитѣ. Взема се за 100 литри вода 20 — 22 к. гр. захаръ. Послѣдната се растопява въ гореща вода, която ще послужи сжщеврѣменно да подигне температурата на хладката вода до 22 — 25°, нѣщо което е необходимо въ този случай. Употрѣбява се чиста рѣчна, или чешмана за пиение вода. Захарта трѣбва да бжде отъ тази бѣлата въ торби, или на ключета, но не и нечиста - боклукъ захаръ.

Слѣдъ заливанието пращинитѣ се затискуватъ съ едно надупчено дъно, та да не исплуватъ отъ горѣ. Може това да се испуцне, но се изисква често разбъркване.

Слѣдъ 6 — 8 дневно врѣние виното се отака; пращинитѣ се прѣсватъ - исцѣждатъ добръ и се запазватъ за варение на ракия. Слѣдъ казанитѣ дни се прѣтака виното, ако бжде даже малко сладниво. Въ послѣдний случай то не губи нищо, тъй като ще си продължи врѣнието и въ бѣчвата. Полученото подъ този начинъ вино ще бжде по пивко отъ натуралното, защото ще има по-малко киселина въ сравнение съ бѣлото, а по малко трапчивина и боя въ сравнение съ червеното. Съ това вино ний ще можемъ да подобримъ даже натуралното, ако киселината му е много. За тази цѣль намъ не остава нищо друго освѣнъ да вземемъ двѣ части натурално и една часть петно и да ги размѣсимъ. Смѣсването трѣбва да стане слѣдъ привирането и то най-добръ при първото прѣтакание - въ м. Декемврий, или Януарий. Ако не искаме да мѣсимъ натуралното вино, тогава ще трѣбва да му се намалява киселината, ако забѣлжимъ че е въ голѣмо количество и бие на вкуса.

Въ всичкитѣ случаи най-необходимото е чистотата, която ще се пази при всичкитѣ сѣдове и при работата. Приготовлението на петно (вино отъ пращинитѣ) отъ пращинитѣ на червеното вино става подъ сѣщия начинъ, само че работата се извършва слѣдъ 8 — 10 дена, т. е. когато отточимъ прѣврялото червено вино.

По горнитѣ начини се получава вино трайно, пивко, не кисело, като се вади два пкти повече отъ колкото, ако се работи по обикновенний начинъ. При работението ще сж нуждни на винаря термометръ и захарометръ. Термометръ може да се купи всѣкадъ у насъ. Захарометръ всѣки ще получи, като испрати въ редакцията на вѣстника ни 5 лева заедно съ разноскитѣ. За тѣзи се испраща потребний на всѣки винарь захаромѣтръ, съ стѣклоно цилиндърче въ дървена котийка, така щото може да се носи въ джобъ. Въпроснитѣ захаромѣри сж отъ системата на Бабо (кlostернайбургски), които показватъ направо чистата захарь.

Нашитѣ полѣзни птици.

Единъ много явенъ забѣлжующъ фактъ у насъ отъ нѣколко врѣме насамъ, е увеличаванието числото на упуштителнитѣ за земледѣльца насѣкоми.

А на какво може да се дължи това? Благодарение голѣмото нехайство, което хранимъ къмъ птицитѣ и тѣхнитѣ гнѣзда, числото имъ значително намалява, това което трѣбва да бжде тъкмо противното съ първото.

Съ истрѣблението на тѣзи природни и обични пѣвци, не само горитѣ се лишаватъ отъ прѣлеститѣ си, нъ и разнитѣ врѣдующи насѣбекоми, съставляющаи исклучително тѣхната храна живѣятъ и се размножаватъ за смѣтка на растенията.

Особено пойнитѣ птици сж останжли една твърдѣ рѣдкостъ по нѣкои мѣста въ страната ни.

Ако си отгадемъ точно отчетъ за всѣки годишнитѣ причиняющаи загуби отъ размножавание на насекомитѣ, върваме, че всѣки ще се спрѣ и замисли по на широко за отстранение злото.

Доста отъ одавна врѣме въпросътъ за покровителството не само на полѣзнитѣ птици, а и на всѣкакво друго

отъ този родъ животно е занимавалъ умоветѣ на ученитѣ мже въ Европейскитѣ държави.

За тази цѣль сществува отъ 1870 година една мѣждународна комиссия, имайки грижата за защитата на полѣзнитѣ животни. Послѣдното засѣдание на поменатата е държано въ Парижъ 1895 г., която е изучавала мѣркитѣ относително протекцията на птицитѣ спомагатели на земледѣлецътъ.

Взетите отъ послѣдната мѣрка, ако и да немогжтъ се приспособляватъ, като общо законодателство за всички европейски народи, и които ако се приложжтъ, може би, ще даджтъ добръ резултатъ, явяватъ се недостатъчни за пълното осщществявание желаемата цѣль.

Истенската защита само тогава би се създавала, когато нашата любов и състрадателностъ се увѣличи къмъ тѣзи клѣти животни; отъ колкото всѣкаквъ другъ страхъ било отъ полицията или падарѣтъ.

Дѣйствително създаванието закона за лова и основанието на ловджийскитѣ дружества у насъ значително въоружи уничтожението на полѣзния дивечъ; за констатиране е, че надзорѣтъ, особено отъ лѣсничейтѣ, които съ свойтѣ си подвѣдомственни най добръ могжтъ да бджтъ е слабъ. Обаче врѣмето минава и врѣдитѣ причинени отъ насѣкомитѣ се увѣличаватъ.

Всѣки признаво злото и въздиша, но стои съ скръсегени ржце, като чака помощъ отъ властѣта.

Нѣка всѣки заинтересованъ излѣзе отъ бездѣйствие и протегне ржката си къмъ общото дѣло за защитата на тѣзи наши приятели, които се не умораватъ да вардатъ около нивитѣ противъ неприятелитѣ ни насѣкоми.

Не ще ли бжде справедливо, ако за награда за тѣхната неуморностъ получатъ помощъ за покровителство?

Вижте проче, читатели, по събуденитѣ народи какво вършатъ за да удовлетворятъ понѣ отъ части разрѣшението на горната проблема!

Въ Бѣлгия, Швейцария и въ разни държави въ Америка поставятъ изъ публичнитѣ градини яслички добръ запазени отъ студъ и снѣгъ, въ които — прѣзъ зимата, когато земята се покрие съ снѣгъ птицитѣ намиратъ приближище и прѣпитание.

Въ Чехия и други държави, оставятъ искусствени гнѣзда по дрѣветата изъ градинитѣ.

Като за по важни неприятели на тѣзи горки сществува сж въ кратко слѣдующитѣ:

Орлитѣ, соколитѣ, доганитѣ, гарванигѣ, видритѣ, нивестулкитѣ, бѣлкитѣ и пр.

Може да се каже, че повечето отъ домашнитѣ котки се хранятъ исклучително съ малки птичета, които плѣткосватъ ношно врѣме изъ градинитѣ по дрѣвчетата. Слѣдователно до като една котка захване да мърда отъ къщата на Господаря си, трѣбва да се брой като върлъ неприятелъ на земледѣлието. — Свраката заслужава сѣщия епитетъ, тъй като освѣнъ гдѣто тя чуши птичитѣ яйца за нищо друго освѣнъ да задоволи разрушителния си инстинктъ, но и напада и на малкитѣ яребици и пѣдпѣдци.

Ако женитѣ узнаяха какво зло нанасятъ на земледѣлието съ носението цѣли птици на капелитѣ си, навѣрно тѣ би биле първитѣ да се измѣни модата имъ. — Прода-

вचितѣ на птици сжщо играятъ голѣма роля за уничиженіето на послѣднитѣ. — Този занаятъ трѣбва прѣди всичко да се забрани, а като най зли разрушители на въпроснитѣ считаме нашето селско, а още повече градско дѣте.

На пролѣтъ прѣзъ празниците, срѣда и сжбота подиръ пладнѣ, па даже всѣки день подиръ отпускѣтъ отъ училището, дѣцата се оставятъ пълно свободни да тичатъ по полетата и браницата, като исклучително се прѣдаватъ въ търсение гнѣзда, катеріющи съ рискъ на живота си по високитѣ дървета, само и само да удовлетворятъ глупавитѣ си желанія.

Голѣмо нещастие и тежко и горко за тѣзи гнѣзда попадаюци въ рѣцѣтъ имѣ. Яйцата веднага се счупватъ или служатъ за играчка. Малкиятъ безъ най-малка милостъ се одушватъ или придаватъ на голѣмо тиранство безъ никакво смекчение, нито на родителскитѣ имѣ прехвърчения надъ тѣхъ (дѣцата) за потомцитѣ си, нито на жалкитѣ църкания на обѣднитѣ жъртви.

Ако бащитѣ си прѣдставиха точна смѣтка за злото причинено посредствомъ този начинъ отъ тѣхнитѣ дѣца, навѣрно, тѣ би биле най-строго наказали синоветѣ си въ случай, че вършатъ такива прѣстѣпления.

Това злодѣяние до тогава ще продължава да се извършва, до когато не вразумимъ дѣцата ученици и имѣ докажемъ, колко е прѣстѣпно и врѣдно да се причинява нещастие на тѣзи малки привлѣкателни сжщества, които ни връщатъ толкозъ много. — Съ една дума да имѣ вродимъ обичъ и респектъ къмъ послѣднитѣ.

Ето една колкото трудна, толкова и интересна задача, приставляюща не разработено поле лѣжаще на плѣщитѣ на всички въспитатели, а особено на основния учителъ, тѣ, ако се не лѣжимъ би направили много повече, отъ колкото всѣки единъ строгъ законъ.

Слѣдъ прочитанието на приложеніи тукъ уставъ, изработенъ отъ французски учителъ, основайки мѣжду ученицитѣ си дружество за защита на птицитѣ, ще даде голѣма възможность да разберемъ, като какъ да постѣпимъ и у насъ за вродяванието въ дѣцата истенска любовъ въобще къмъ полѣзнитѣ животни.

ч. I. Основава се дружество за покровителствување на полѣзнитѣ животни въ училище.

ч. II. Дружеството има за цѣль: да защитява полѣзнитѣ птици и други животни, да подобрява ядбата на домашнитѣ животни и най-послѣ да привикне отъ рано дѣцата да изпълняватъ длѣжността си.

ч. III. Ученицитѣ съставляйки дружеството, задължаватъ се да бждѣтъ всѣкога добри, справедливи и състрадателни къмъ домашнитѣ животни, т. е. да не ги раздражняватъ, плашатъ и биятъ. Да се поставятъ всѣкога като покровители на птицитѣ и застѣпници на друго всѣко полѣзно животно, което невежеството и прѣдразсждѣка при слѣдватъ.

ч. IV. Дружеството се състои отъ всички ученици, които посѣщаватъ училището. Настоятелство е съставено отъ 6 ученика избрани по жрѣбие, отъ които трима сж отъ срѣдний и трима отъ горний курсъ. Тѣ се подновяватъ всѣки три мѣсеца. — Членоветѣ на дружеството се задължа-

ватъ да съобщаватъ всичко интересно нѣщо извършено отъ тѣхъ въ полза на послѣдното на настоятелството.

ч. V. Дружеството или настоятелството на поменатото се контролира отъ учителя. Даватъ се награди на тѣзи членове ученици, които се отличаватъ съ прѣданность къмъ дружеството.

Ако едно гнѣздо се развали или друго лошо дѣяние се извърши отъ нѣкой членъ, виновния се наказва за пръвъ пѣтъ съ строго мѣмрение и намалявани до послѣдна стѣпенъ поведнието му, а за втори пѣтъ съ исклучване.

ч. VI. Дѣцата членове отъ дружеството се ангажиратъ да взематъ грижата научванието распознаванието опаснитѣ отъ неопаснитѣ животни и тѣзи които не сж полѣзни и не заслужватъ протежирание.

ч. VII. Могѣтъ да взиматъ участие въ дружеството и тѣзи дѣца, които за напрѣдъ ще постѣпѣтъ въ училище и които сж напустѣжли не повече отъ двѣ години послѣдното.

Спорѣдъ насъ послѣдванието този добъръ и достоенъ примѣръ за уважение отъ нашитѣ учители би принесѣлъ неопенима полза относително облагородяванието душата на нашето жестоко дѣте ето защо!

Растѣлкуваме ли по на широко помѣнжтий уставъ, първото заблѣжимо нѣщо е благородната задача, състояща се въ покровителството на птицитѣ — млѣкопитающитѣ животни и нѣкой отъ полѣзнитѣ инсекти.

Друго. Припѣтствува се на дѣцата да ненавиждатъ, които именно въ тази си страсть сж безъ милостъ къмъ животнитѣ. — По късно, когато станѣтъ възрастни спомнайки даденитѣ имѣ за това уроци съ респектъ ще се грижатъ за послѣднитѣ, които често пѣти тѣхнитѣ не въспитани родители убиватъ безъ милостъ.

Не е ли като общо правило за мнозина отъ насъ, че извѣстни животни като: прилѣпѣтъ, кукумявката, търпѣлежѣтъ и др., мисляйки, че сж врѣдни ги убиваме безъ всѣка благодарность?

Слѣдователно, таково едно дружество ще има грижата още, освѣнъ гдѣто да запознава учащитѣ се съ различванието врѣднитѣ отъ неврѣднитѣ животни, нѣ и истриятъ кривитѣ си възглѣдове срѣщу извѣстни животни заслужаюци протекция.

Трето. Дѣцата ще се въсползуватъ и живо заинтересуватъ въ този случай и за естествената история.

Какъвъ другъ по добъръ способъ би заслужилъ да подобрятъ усвоявание на горѣпоменатата наука, освѣнъ запознаванието по на широко съ врѣднитѣ и полѣзни животни, съ растеніята, които тѣ поврѣждатъ, съ ларвитѣ уцустошаюци растеніята?

Какви по любопитни и забавителни лекции за ученици отъ тази възраст, отъ колкото тѣзи да се говори за живота на всѣкакъвъ родъ полѣзни животни?

А най-важното е това, че се дава по отъ рано възможность на малкитѣ да испитватъ облаги отъ сдружаваніе и показватъ още, че дѣйствително въ животѣтъ имѣ лѣжи да извършватъ дѣла съ благородна цѣль за доброто на всѣки единъ и всички изобщо.

Най-послѣ ги приучватъ на отговорности, за които сж се ангажирали и дали подписъ.

Обаче, тѣ прѣдставляватъ и дѣйствуватъ, като едно истенско завѣденіе за изпълнение.

Ако интересътъ на нашето земледѣлие изисква поддържаніето и распространението примѣрътъ отъ подобенъ родъ училищни дружества; то съ своеврѣменното обучение на дѣцата вѣрваме, че нещѣ по никакъвъ начинъ се побърка на общий успѣхъ, ако се спечели съ расширяването и осществяването на идеята.

За да покажемъ по очевидно на уважаемитѣ читатели, ползата отъ въпроснитѣ дружества, нѣка ни бжде позволено да си послужимъ за това съ едно писмо на единъ учителъ адресирано до редактора на едно земледѣлческо списание въ Франция.

Г о с п о д и н е,

Отъ нѣколко мѣсеци училището ми е абонирано за почетното Ви списание.

По важнитѣ статийки се четжтъ и разискватъ въ классѣ прѣдъ присѣтствието на всички ученици.

Това пишж да Ви увѣдомя до колко живо се интересувамъ за всичко това което засѣга нашето занемарено въ послѣдно врѣме земледѣлие отъ младежта, която испуща веселитѣ полета за да живѣе въ голѣмитѣ мрачни градове.

Вий имате съвършено право, гдѣто казвате, че най рационалното срѣдство за унищожението на опустошителнитѣ насѣкоми е да се покровителствуватъ инсектояднитѣ птици.

Спорѣдъ менъ, на това би се помогнало още повече, когато въсприпятствуваме на дѣцата въ училището да уничтожаватъ гнѣздата на птицитѣ.

Ето начинътъ, посредствомъ който постигнахъ горното: Минжлата година основахъ едно ученическо дружество за защита на птичкитѣ и домашнитѣ животни.

Всички ученици, посѣщайки по настоящемъ училището и тѣзи напустнали прѣди една година, взематъ участие въ послѣдното.

Дружеството дѣйствува много добръ, ама уставътъ му е залепенъ на една стена въ класснитѣ стаи, членовѣтъ на който се четжтъ отъ врѣме съ врѣме на гласъ за да се спомня на тѣзи които сж го забравили.

Увѣрявамъ Ви, че нито едно гнѣздо не е пострададо тази година отъ ученицитѣ въ територията на общината.

Долния примѣръ може би да Ви увѣри за респектътъ, който хранятъ послѣднитѣ къмъ птичкитѣ:

Въ дворътъ на училищното здание се намиратъ три години засадени яворови дървета.

Послѣдното лѣто имаше двѣ гнѣзда отъ кдънки върху казанитѣ дръвчета. Никой ученикъ не посмѣя да да се приближи до гнѣздото.

Родителитѣ, които бързо привикнаха на ученическия шумъ, можаха да изгледатъ малкитѣ си по шесть въ всеко гнѣздо.

Една вечеръ новитѣ птички съ голѣма свобода напустнаха тѣснитѣ си кѣщи съ шумни ученически ржкоплѣскания.

Вънъ отъ това дѣцата поощрени отъ наградитѣ, които е прѣдвиделъ уставътъ, истрѣбили сж едно голѣмо

количество врѣдни животни като: пепелянки змий, майски брѣмбари, всеници и др.

Всеко едно похвално дѣло извършено отъ дѣцата се вписва въ единъ регистръ водящъ отъ настоятелитѣ членове на дружеството. Извършва се сжщото нѣщо и въ специални тетрадки за това, отъ които всеки ученикъ притежава по една и е задълженъ самъ той да вписва всички похвални извършени работи.

Това което върша въ училището, ако всеки единъ отъ сътрудницитѣ ми извършва сжщото, щѣхме значително да помогнемъ на земледѣлието.

Съ уважение съмъ учителъ: П.

Дано текстътъ на горното, колкото любопитно, толковъ и интересно писмо послужи като урокъ и на нашитѣ учители.

Ний съ това свършваме статията си, като вѣрваме, че справедливитѣ ни искания ще бжджтъ въ кратко врѣме чути отъ лицата, на които лѣжи този товаръ.

Умиране на листата при лози нападнѣти

отъ листна краста

(Phitoptis Yitis.)

Отъ доста дълго врѣме слѣдимъ разнитѣ болести по лозята у насъ но до тази година не бѣхме виждали лозитѣ да оставатъ надиръ въ растението си и да изгубватъ листата си само отъ нападанието на болестята *листна краста*.

Тази година въ Варненскитѣ лози още рано на пролѣтъ се появи листната краста въ такъвъ силенъ рамѣръ, щото нападнѣтитѣ листа прѣдставлявахъ цѣли утрупани съ брадавици — горѣ и съ червеникаво бѣлъ цвѣтъ — отдолѣ. Нападнѣтитѣ лози нѣмахж нито единъ листъ свободенъ отъ болестята. Листата отначало се силѣхж да запазятъ зеленната и формата си, обаче не на всички се удаде. Много отъ тѣхъ почнахж да се сбрѣчкватъ (свиватъ), като не слѣдъ дълго врѣме исхнахж и олетяхж.

Много отъ лозаритѣ, които забѣлѣзяхж това нѣщо, си помислихж, че тази е пакъ миналогодшната болестъ „мана“ — пероноспората, като нѣкои ме поканихж да имъ прѣгледамъ лозята.

Силно размножаване на болестята се забѣлѣзваше отъ края на Априлъ до втората половина на м. Юний. Слѣдъ олитанието на повечето болви листа вече други нови нападания не сж забѣлѣзяхж. Новопокаралитѣ лози вече не се нападахж, което показва, че по-голѣмата частъ отъ тѣзи паразити сж се изгубили, а други сж прѣминжли въ бездѣйствено състояние — за да се явятъ пакъ на пролѣтъ. Врѣдата, която причинихж е, че лозитѣ останахж назадъ съ растението и гроздето остана по-дребно и ще озрѣе по-късно, отъ колкото това при здравитѣ лози.

За да можатъ нашитѣ лозари да познаватъ тази болестъ, та да не се боятъ и да ѣж смѣсватъ съ пероноспората, ний ще дадемъ кратко описание. Прѣди нѣколко врѣме тази болестъ се е смѣтала въ Европа за такава, която се причинява отъ растителни паразити (микроби, — плѣсенясали гжбички). Нѣкои лозари сж ѣж вземали за плѣсени извѣстни на ученитъ подъ името *Erineum*. Обаче не слѣдъ дълго е било открито, че тази болестъ се причинява отъ животински паразитъ, който принадлежи къмъ екарелитѣ и е извѣстенъ подъ името *Phitoptus Yitis*. Това животно е много малко, тесно и въздлж-

ко. Дължината му достига 0.15 м. м., значи съ просто око едва ли може да го види нѣкой.

Формата му е цилиндрическа. Главата му е изострена. Има два чифта крака, които се намиратъ на горната част — при главата както се вижда на фиг. а.

Тѣлото му е голо съ рѣдки космици. Краката му биватъ членести и се свършватъ съ ячички клеши.

Когато животното ухапе листа, тогава на него се образуватъ едни нарастаци, които приличатъ на брадавици, или на такива — отъ краста, поради които тя се нарича листна краста. Този паразитъ ухапва и се храни повечето пкти отъ долу на листа, загова брадавицитѣ се явяватъ отгорѣ. Понеже когато ухапе една животинка отока бива по малкъ, то затова и брадавицитѣ по листа не биватъ еднакви, както се виждатъ на фигура б, гдѣто чернитѣ пятна прѣдставляватъ брадавицитѣ.

Въ отворенитѣ вгълбнитни на листа се намиратъ правилно натрупани червеникаво бѣли космици Мѣжду тѣзи космици се крие паразита, забива си главата, хваща се съ крака и смучи сокъ отъ лозата. На фиг. в се виждатъ космицитѣ (увеличени), а мѣжду е смучащо едно отъ тѣзи животинки. Въ всѣка една вдлбнатина по листа се намиратъ съ десетки животни, но много мжчно могатъ да заварятъ тукъ, защото сж много чувствителни и бързи, та щомъ се откъсни листа, тѣ уежатъ и се хвърлятъ долу. Прѣзъ зимата тѣ прѣкарватъ по пѣпкитѣ, гдѣто често пкти се събиратъ по 150 — 200 наедно. Още прѣзъ есенята, когато олѣтятъ листата, тѣ се събиратъ на купъ и тогава могатъ да се видятъ най-лесно.

Понеже тази болестъ напада всѣка година и все повече се увеличава, (щомъ не се искоренява), то лесно може да се схване, зщо тази година се е явила по силно отъ минллата. До друга година тя може да нападне още по силно и да причини още по голѣма врѣда на листата, а поради това на гроздето и прѣчкитѣ.

За да се искорени едикжъ за винаги отъ лозето, прѣпорччва се много-ранното рѣзание. Още по-добрѣ е, ако лозето се порѣже прѣзъ зимата. Полученитѣ прѣчки трѣбва да се изнесатъ изъ лозето и се изгорятъ, или да се занесатъ още тогава въ доштъ за горѣние. Рано на пролѣтъ — когато се явятъ листата, ще трѣбва да се слѣди и щомъ нѣкой листъ се яви съ тѣзи отоци, да се откъсва и изгаря. Подъ този начинъ паразита ще може да се унищожи въ една година — за всѣкога.

Ветеринарни распореджания.

Понеже болѣстѣта чума се е появила въ Кржклисийския окръгъ въ с. Чакили и е взела голѣми размѣри въ Читалдженско, то забранява се вносѣтъ на какъвъ и да е добитѣкъ, произведенията му и вѣщитѣ оказани въ чл. 35 буквитѣ б, в и г отъ закона за Санитарно-Ветеринарната полиция.

Пограничнитѣ ветеринарни власти близо до Кржклисе да

се съобразяватъ и съ чл. чл. 36 и 37 отъ сжщия законъ.

Не изпълнителитѣ на това распорѣждане сж лично отговорни и ще бждатъ строго наказани.

ОТГОВОРЪ.

Г-ну Зафиръ Колеву Ст.-Загора. На въпроса Ви: „Моля редакцията на уважаемий Ви вѣстникъ да ми отговори какви срдѣства да употрѣбж за прѣчистване на плѣсенигъ въ бѣчвитѣ“? Ви съобщаваме слѣдующето:

Плѣсенясалитѣ бурета могатъ да се исчистятъ по различни начини: прѣди всичко е важно да знаете, че не трѣбва да наливате прѣдварително въ тѣхъ гореща вода до като не се исчистятъ джигѣ съ четка, защото ако се сипе гореща вода възъ плѣсенята джигѣ ще се напижатъ съ неприятната имъ миризма. Прѣди всичко трѣбва да се исчистятъ всичкитѣ плѣсени отъ вхрѣшията страна на бурето съ четка и студена вода, а сѣтне да се пристъпи къмъ по-натѣшното имъ отстранение, което може да стане или съ пара, и гореща вода въ която трѣбва да се пригури малко гасена варъ, сода, сѣрна киселина или сѣресто-кисела варъ. Ако въ случай, че нѣмате нуждната машина за произвеждане на пара, която по всѣка вѣроятностъ нѣмате, очистванието по този способъ е не мислимо, защото горѣпомѣнатитѣ вещества нѣма да подѣйствуватъ почти никакъ. Ако вмѣсто пара употребитѣ гореща вода, то тя нѣма да дѣйствува добрѣ особено, ако е въ малко количество. По е за прѣдпочитание да употребите гореща вода съ сода отъ колкото съ варъ, а именно въ слѣдующата пропорция: 200 gr сода въ 1 hl (100 литри) вода. Така приготвената течностъ се налива въ бурето и се оставя да стои около 3 — 5 дена, послѣ което врѣме се измива сѣждѣтъ съ гореща вода или пѣкъ употребете серна киселина. Въ послѣдний случай се взима 125 гр. киселина на 1 хл. вода, съ която течностъ се напълва бурето и се остава да стои 4 — 5 дена. Слѣдъ това сѣждѣтъ се испразднува и се промива по-нататѣкъ 1 — 2 пкти съ гореща вода, а сѣтне съ студена.

Такъвъ случай имахъ азъ въ избата си и се увѣрихъ напълно, че тѣзи срдѣства дѣйствуватъ много добрѣ не само за отстранението на плѣсенята ами остранихъ съвършено и оцетната миризма, която имахъ нѣколко бурета.

И.

ОБЯВЛЕНИЯ.

Министерство на Търговията и Земледѣлието.

ОБЯВЛЕНИЕ.

На 10 Септемврий т. година ще се произведе *конкурсенъ испитъ* при Държавното Земледѣлческо Училище въ с. Садово за *Земледѣлчески Надзиратели* въ Софийския и Ловчански окръжзи. Кандидатитѣ трѣбва да отговарятъ на условията, прѣдвидени въ чл. 4 отъ „правилника за Земледѣлческитѣ Надзиратели“. Испита ще се произведе съгласно программата за държавнитѣ испити на земледѣлческитѣ надзиратели.

Кандидатитѣ трѣбва да пратятъ заявленията си за допускание на испитъ придружени отъ нуждитѣ документи въ Министерството на Тър-

говията и Земледелието (отделение въ земледелието) най-късно до 30 Августъ т. година № 3143.
гр. София 12 Августъ 1898 год.

Главенъ Секретаръ: *Хр. Ат. Фетфаджиевъ.*

Министерство на Търговията и Земледелието.

ОБЯВЛЕНИЕ.

На 10 Септемврий т. г. ще се произведе при Държавното Земледѣлческо Училище въ с. Садово *конкурсенъ испитъ* за учителъ по градинарството при новооткривающето се Държавно Нисше практическо Земледѣлческо Училище въ Т. Пазарджикъ. Кандидатитѣ трѣбва да отговарятъ на условията, прѣдвидени въ чл. 22 отъ „закона за земледѣлческото учение“ и ще се испытватъ по градинарство и лозарство като главни прѣдмети и по земледѣлие и винарство и пчеларство като второстепенни прѣдмѣти по материяла, прѣдвиденъ за окончателнитѣ испити при срднитѣ земледѣлчески училища въ Княжеството. Заявленията си за допускане на испитъ кандидатитѣ трѣбва да пратятъ, придружени съ нуждитѣ документи въ Министерството на Търговията и Земледелието най-късно до 30 Августъ т. година № 3144.
гр. София 12 Августъ 1898 год.

Главенъ Секретаръ: *Хр. Ат. Фетфаджиевъ.*

Министерството на Търговията и Земледелието.

ОБЯВЛЕНИЕ.

№ 3145.

Явява се за знание на земледѣлцитѣ, че желѣзороботилницитѣ на Земледѣлческитѣ Училища въ с. Садово и край гр. Руссе, на Конезавода въ „Кабиюкъ“, на склада за жребци въ чифлика „Климентина“ при гр. Плъвенъ, на Желѣзарското Училище въ гр. Самоковъ както желѣзопжтнитѣ работилници въ София, Руссе и Бургазъ ще приематъ да поправятъ и нагласяватъ новововежданитѣ земледѣлч. орждия и машини на частнитѣ стопани срѣщу плата, прѣдставляюща само стойността на употребения при поправката или нагласяванието материялъ и трудъ.

гр. София 12 Августъ 1898 год.

Главенъ Секретаръ: *Хр. Ат. Фетфаджиевъ.*

Въ редакцията ни се намиратъ за проданъ подвързани и не подвързани цѣли годишни течения отъ I и неподвързани отъ II годишнина на вѣстника ни, които прѣдставляватъ единъ цѣненъ материялъ за всѣки винаръ -- земледѣлецъ. Желѣющитѣ да иматъ неподвързани течения, нека испратятъ въ редакцията 3 лева и 75 ст., а за подвързанитѣ 4 лева и 25 ст.

Извѣстяваме, че и за въ бждще агентъ на вѣстника ни остава г. Дамянъ Тодоровъ, комуто молимъ г. г. абонатитѣ ни да иматъ довѣрието му. Срѣщу внесенъ абонаментъ, той ще издава кочанни квитанции, които носятъ подписа на кассиера ни — г. А. Гечевъ и печата на администрацията на вѣстника ни.

ВОЗЕТЕ СЕ САМО НА
„EXCELSIOR“ ВЕЛОСИПЕДИ

„Excelsior“

ВЕЛОСИПЕДИ
са най солидни и най евтени.
Цѣнорасписъ безъ платно и франко.

„Excelsior“ Фабрика за велосипеди
Найвиртъ & Веберъ Руссе.

Велосипедни артикули на едро.
Найвиртъ & Веберъ Руссе
цѣнорасписъ безплатно и франко.

Извѣстяваме на интересующитѣ се, че вѣстника си ще испращаме само срѣщу прѣдплата. Поржчки, не придружени понѣ съ половина отъ годишния абонаментъ, оставятъ неиспълнени.

Отъ редакцията.